

Josip Medić

Danas najstariji Končarevac – projektant Zvonimir Oštrić

Sažetak: Povodom 98. rođendana gospodina Zvonimira – Zvonka Oštrića, voditelja Projektnog ureda Tvornice Rade Končar i voditelja Končarevih projekata elektrana u Indiji i Egiptu, odlučio sam napraviti ovaj intervju kako bi ostala zapisana sjećanja tog vremesnog čovjeka vrlo bogatog iskustva, koji je svoj radni put u Končarevoj tvornici počeo davne 1947. godine. U svojem životu mnogo je toga proživio i svjedočio raznim nedaćama i izazovima, vremenima i situacijama koje se iz današnje perspektive čine gotovo nemoguće, nestvarne i u najmanju ruku avanturističke.

Ključne riječi: Zvonimir Oštrić, Tvornica *Rade Končar*, Tehnički fakultet u Zagrebu, ELIH

Uvod

Kad sam prije možda pet godina čupao travu u vrtu vikendice u lijepom primorskom mjestu Selcu, stariji sin pitao me: “Tata, zašto nismo duže u Selcu?” – ja sam mu odgovorio kako sam najkraće mogao – “Zato što tata treba ići u Končar.” Radio sam tad u Tehničkom uredu tvrtke Končar – električna vozila kao projektant, strojarski inženjer (u međuvremenu sam otišao u drugu Končarevu tvornicu te se nakon nekoliko godina sa zadovoljstvom vratio onamo odakle sam i krenuo). Ne bi to bilo ništa značajno i do ovog teksta ne bi ni došlo da baš u tom trenutku ispod zida našeg vrta nije stajao vremešan gospodin, uvijek znatiželjna pogleda i specifična stila odijevanja – gospon Oštrić. O njemu sam znao samo to da je on tu uvijek, a ne samo sezonski, i da voli

biljke, a napose cvijeće. No taj odgovor koji je bio upućen mojem sinu, u komunikacijskom kanalu naišao je na uho g. Oštrića, i priča je krenula u sasvim drugom pravcu. Otad sam proveo dosta vremena s “novim” susjedom i slušao zanimljiva i autentična svjedočanstva čovjeka filmskog životnog puta te gledao fotografije i artefakte iz Indije i Egipta, slušao o filozofiji i povijesti, o glazbi i putovanjima.

Barba Zvonko, možete li se za početak ovog našeg razgovora predstaviti i ukratko nešto reći o životu?

Zovem se Zvonimir Oštrić. Rođen sam 9. srpnja 1922. godine u Šibeniku. Osnovnu školu i klasičnu gimnaziju završio sam u Šibeniku, Maturirao sam 1941. te sam iste godine s obitelji otišao u Zagreb da bismo izbjegli talijansku okupaciju Dalmacije. Moja obitelj potječe iz Dalmacije, otac je porijeklom iz Novigrada (kod Zadra), a majka iz Zadra. Nakon vjenčanja moji su roditelji živjeli u Zadru, odakle su radi dolaska talijanske vlasti 1921. godine otišli za Šibenik.

Sl. 1.: Portret Zvonimira Oštrića – Šibenik oko 1932. godine

Otac je bio državni namještenik, radio je u policiji, majka se bavila poljoprivredom i kućanstvom, djecom, imali su nas četvero, tri sina i kćer. Kad je Šibenik potpao pod Italiju, drugi put je obitelj pobjegla od Talijana, ovaj put u Zagreb, 1941. godine. Sjećam se talijanske okupacije Šibenika, bili smo nedjeljom na školskoj misi. Oko devet sati, kao i svake nedjelje uđemo u crkvu i svećenik u propovijedi naglasi: “Sad ćemo se, dragi učenici, razići, kud koji,…” Nisam to razumio i nisam baš shvatio što to znači. Smatrao sam, kako sam bio maturant, da se to odnosi na skorašnji upis studija i da ćemo se u tom smislu razići u različitim interesima i odabirima. Kad sam izišao iz crkve na ulicama su stajali vojnici s bajunetima na puškama. Eto, za vrijeme mise počeo je rat!

Dobro pamtim još jednu zgodu s Talijanima u Šibeniku. Jedne večeri *u kući* gdje su bili smješteni talijanski vojnici i njihovi zapovjednici došlo je do žamora i galame koja je potrajala do dugo u noć. Kako su roditelji znali talijanski jezik, pitali su ih sutradan zašto su sinoć galamili, što se događalo? Na to su im vojnici rekli kako su snimali film o mukotrpnom i krvavom ulasku pobjedonosne talijanske vojske u Šibenik te su se oblačili u jugoslavenske vojnike i žandare kako bi scenski dočarali težinu borbi u kojima su oni pobijedili, kako bi kasnije taj film mogli pokazivati po Italiji... Zamislite, a ja dan, dva prije svjedočio ulasku talijanske vojske u Šibenik, ušli su bez ispaljenog metka!

Pred maturu, kad su Šibenik i zaleđe bili u potpunosti okupirani, preselili smo se u Zagreb. Tu je otac radio kao policajac, negdje na području ispod Sljemena, a majka se brinula o obitelji i kućanstvu. Stanovali smo u Vlaškoj ulici, na kućnom broju 17. Bile su to teške godine, ljudi danas ne razumiju što znači glad, neimaština i rat u onom smislu kakav je bio Drugi svjetski.

Za upis na fakultet, jasno, trebala mi je maturalna svjedodžba. Kako sam klasičnu gimnaziju završio u Šibeniku, koji je bio pod talijanskom okupacijom, izbjegli smo za Zagreb te nisam formalno maturirao iako sam gotovo do kraja nastave išao u školu. Onda je tadašnje ministarstvo iz Zagreba tražilo od uprave škola na području pod kontrolom NDH da izdaje svjedodžbe da bi mi emigranti Dalmatinci mogli upisati fakultet. Dali su nam zamjenske svjedodžbe, tako sam ja dobio maturalnu svjedodžbu gimnazije iz Križanićeve ulice u Zagrebu jer je smjer bio isti kao onaj koji sam pohađao i *de facto* do kraja završio u Šibeniku, a da u Križanićevoj nikad nisam ni bio. Međutim, te zamjenske svjedodžbe vrijedile su samo za upis prvog semestra. Za upis drugog semestra trebalo je donijeti originalne svjedodžbe. Zahvaljujući velikom broju studenata (velikom broju za ono vrijeme!), okupacijske su vlasti u dogovoru s vlastima NDH izdale svjedodžbe. Tako je meni stigla i svjedodžba iz Šibenika i to na dva jezika, talijanskom i hrvatskom! Tako nisam polagao maturu, a imam dvije maturalne svjedodžbe.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

(Škola:) *Državna prva klasična gimnazija u Zagrebu*

Broj: *32.-*

SVJEDODŽBA ZRELOSTI

U SPOMEN
PRVE ŠKOLSKE GODINE
U
NEZAVISNOJ DRŽAVI HRVATSKOJ

G *Zvonimir Oštrić* sin ~~ka~~ *Ljilje*

rođen *9. srpnja* 19*22.* u *Tibeniku (Italija)*

vjere *rimokatoličke*, svršio je školske godine 1940/41.

s *dobrim* uspjehom OSMI RAZRED

Državne prve klasične gimnazije

u *Zagrebu* te *mu* se ujedno priznaje zrelost i sposobnost

za nauke na sveučilištima i visokim školama.

Ova se svjedodžba izdaje na osnovi zakonske odredbe
br. LXXV/123 — Z. p. — 1941. od 8. svibnja 1941. i rješenja
Min.nastave u Zagrebu, br. 7222. od 31. siječnja 1942.

Br. poslov. *108.*

U *Zagrebu*, dne *12. lipnja* 194*1.*

Razrednik: *Lachinić e. prof.*
u l.

Ravnatelj: *J. Rendić*

Sl. 2.: Zvonimir Oštrić — zamjenska svjedodžba zrelosti

REGNO D'ITALIA GOVERNO DELLA DALMAZIA	
GINNASIO	GINNASIO CLASSICO - SEBENICO
di <i>Sebenico</i>	u <i>Sebeniku</i>
Registro generale No. <i>13</i>	Broj glavnog kataloga <i>13</i>
Anno scolastico <i>1940-41</i>	Školska godina <i>1940-41</i>
ATTESTATO DI MATURITÀ	SVJEDODŽBA ZRELOSTI
<i>Oštrić Zvonimir</i>	<i>Oštrić Zvonimir</i>
Figlio di <i>Simeone</i>	sin, kći <i>Sime</i>
nat. a <i>Sebenico</i>	roden (a) <i>Sebenik</i>
di religione <i>1922</i>	vjere <i>1922</i>
ha riportato allo scrutinio finale dell'anno scolastico 1940—1941 le seguenti classificazioni:	pokaza je na koncu školske god. 1940—1941 slijedeći uspjeh:
Religione <i>eminente (5)</i>	Nauk vjere <i>valičan (5)</i>
Lingua serbo-croata <i>buono (3)</i>	Srpsko-hrvatski jezik <i>dobar (3)</i>
Lingua latina <i>buono (3)</i>	Latinski jezik <i>dobar (3)</i>
Lingua greca <i>buono (3)</i>	Grčki jezik <i>dobar (3)</i>
Lingua francese <i>buono (3)</i>	Francuski jezik <i>dobar (3)</i>
Lingua tedesca	Njemački jezik
Storia <i>buono (3)</i>	Povijest <i>dobar (3)</i>
Geografia <i>molto buono (4)</i>	Zemljopis <i>vrlo dobar (4)</i>
Matematica <i>buono (3)</i>	Matematika <i>dobar (3)</i>
Scienze naturali <i>molto buono (4)</i>	Prirodopis <i>vrlo dobar (4)</i>
Fisica <i>eminente (5)</i>	Fizika <i>valičan (5)</i>
Chimica	Kemija
Elementi di filosofia <i>molto buono (4)</i>	Osnovi filozofije <i>vrlo dobar (4)</i>
Igiene	Higijena
Arte <i>buono (3)</i>	Umjetnost <i>dobar (3)</i>
Disegno	Crtanje
Educazione fisica	Gimnastika
Condotta <i>molto buono (4)</i>	Vladanje <i>vrlo dobro (4)</i>
In base a tali risultati ed a norma dell'Ordinanza del Commissariato Civile della Dalmazia del 30. IV. 1941-XIX. il candidato	Prema pokazanom uspjehu, a na temelju Naredbe Civilnog Komesara za Dalmaciju od 30. IV. 1941-XIX. kandidat u
<i>è stato dichiarato maturo</i>	se <i>priznaje zrelost i sposobnost</i>
e idoneo agli studi superiori.	za nauke na sveučilištima.
<i>Sebenico 30 aprile</i>	1941 - XIX
P. Il presidente della commissione giudicatrice: — <i>Predsjednik ispitnog odbora:</i>	

Sl. 3.: Zvonimir Oštrić – originalna svjedodžba zrelosti

Sl. 4.: Zvonimir Oštrić (desno) po dolasku u Zagreb 1941. godine

Za vrijeme studija bilo je teško u svakom pogledu, bila je velika oskudica. Ja sam odlazio učiti u zagrebačke kavane jer doma nismo imali adekvatno grijanje, a s konobarima sam se sprijateljio tako da su mi činili uslugu da me puste da učim.

Godine 1941. maturirali ste u Šibeniku i upisali fakultet u Zagrebu. Bila je to godina po kojećemu specifična. Na području tadašnje Kraljevine Jugoslavije počeo je Drugi svjetski rat, kako je Vama bilo i kako ste preživjeli i proživjeli rat? Jeste li imali kakvih problema?

Gledajte, u Zagrebu ja osobno ne, iako sam gotovo svaki dan svjedočio proglasima vlasti o strijeljanjima protivnika režima. Na plakatima po gradu pisalo je tko su neprijatelji nove države, bili su to mahom intelektualci, studenti, Srbi, Židovi i Hrvati koji se nisu slagali sa zločinima tadašnje vlasti.

Jednom prilikom neki me policajac zaustavio i htio legitimirati, a ja nisam imao kod sebe dokumente. Išao sam kod jednog prijatelja, kolege i ispred zgrade me zaustavi policajac i traži dokumente. Kako nisam imao dokumente kod sebe, ovaj me primio za rukav i počeo odvlačiti prema policijskoj postaji. Znao sam da bi bilo najpametnije ne doći tamo... Tad je jedna grupa mladića na suprotnoj strani ceste počela nešto međusobno dovikivati i policajac nehotice mene pusti, a krene k njima. U tom trenutku pobjegao sam što sam brže mogao.

Bavio sam se studijem, polaganjem ispita i klonio sam se neprilika. Čak sam bio i član partije tad (!), ali za to nitko od vlasti i policije nije znao tako da nisam imao problema. Imao sam jedan incident u Šibeniku, kad sam bio maturant klasične gimnazije 1941. godine, prije nego se moja obitelj preselila u Zagreb. U moju su gimnaziju siromašniji ljudi, pretežito otočani, slali djecu kako bi im omogućili drugačiji oblik egzistencije– *da budu svećenici, mi ostali smo ih zvali popići. Dio njih koji su završili gimnaziju otišao je za svećenike.* Tako negdje oko mature, jedna grupa tih mladića okupila se ispred škole i počela pjevati ustaške pjesme. Nas većina ih je s čuđenjem promatrala i nije nam bilo jasno što je to i što oni predstavljaju. Kad su završili, ispod onih svojih haljina izvadili su letve i palice i počeli tući nas ostale koji nismo htjeli pjevati s njima. Ja sam dobio letvom u zatiljak i to tako da me jedan držao, a drugi me

Sl. 5.: Zvonimir Oštrić na Gornjem gradu u Zagrebu 1942. godine

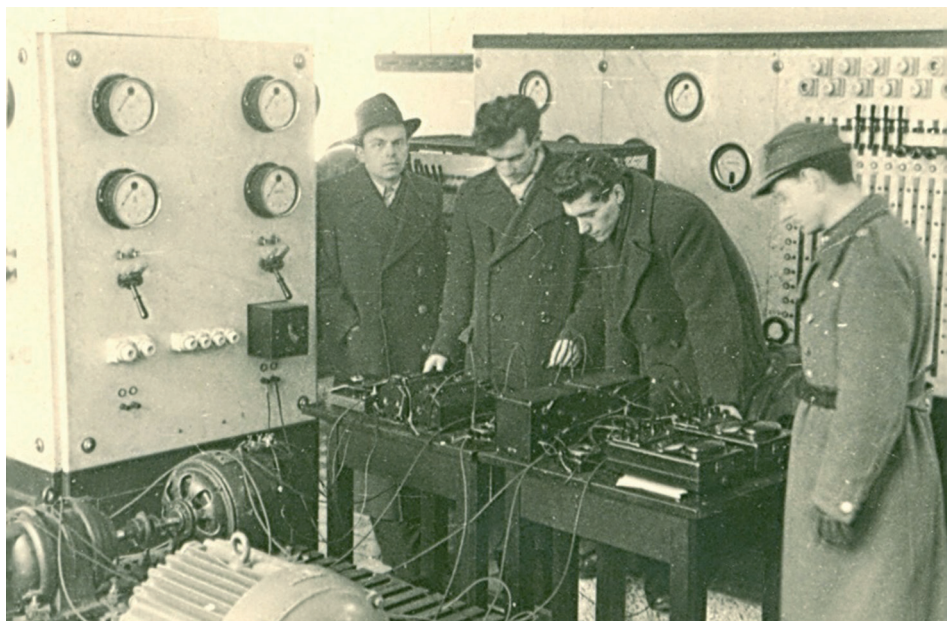
s leđa udario. Kasnije sam imao i problema radi dobivenog udarca te sam išao i na operaciju. Nakon tog incidenta otišao sam sve prijaviti školskoj vlasti, međutim, još sam bio kažnjen jer sam prijavio sjemeništarce koji su oličenje morala... Eto tako je to bilo, evo još imam ožiljak tu iza uha.

Bilo je tu svakakvih situacija, i tužnih i smiješnih. Ima jedna zgodna anegdota koja se dogodila na satu grčkog jezika. Prevodili smo *Ilijadu* i *Odiseju s grčkog na hrvatski*. Bilo je tu nekih lošijih đaka... Ja sam svladavao to uz određen napor, ali oni se nisu htjeli niti malo potruditi. I tako je došao na red dio o proscima koji su dolazili Odisejevoj ženi Penelopi dok je Odisej bio odsutan na svojim pustolovinama. I sad jedan učenik prepisuje od drugog riječ po riječ i umjesto riječi 'prosci' pročita 'prasci', ali da ga se ne bi ulovilo u prepisivanju on umjesto 'prasci', kako je i pročitao, napiše 'svinje'... pa je ispalo, kasnije kad je čitao svoj prijevod, da su Penelopi dolazile svinje na udvaranje... Ne moram vam ni reći kako su mu se svi smijali.

Kako to da ste se odlučili upravo za tehniku?

Kao mali želio sam ići u Pomorsku akademiju, ali kako je došao rat i kako smo se odselili, morao sam prihvatiti novu realnost te sam nakon dolaska u Zagreb upisao Tehnički fakultet. Bilo je tu poteškoća jer u Klasičnoj gimnaziji u osmom (zadnjem) razredu nisam ni imao matematiku, što mi je bio problem prilikom slušanja nastave za vrijeme prvog semestra. Predavač je na fakultetu počeo s predavanjem o derivacijama i integralima, a ja nisam prije ni čuo što je to... Morao sam uložiti puno napora da bih svladao sve gradivo koje mi je nedostajalo. Dosta sam se trudio oko matematike i sve tri više matematike položio s vrlo dobrim ocjenama.

Kao student 1945. godine sudjelovao sam na radnoj akciji žetve. Nakon što je velik broj Nijemaca raseljen iz Slavonije, Vojvodine i ostalih krajeva, ostala su pusta polja koja su onda kultivirana radnim akcijama učenika, studenata, vojske i ostale radne snage koja je trebala obaviti posao. Išli smo u žetvu kao studenti jer je trebalo osigurati hranu. Studenti su se udružili i organizirali studentsku radnu akciju. Bili smo u više sela, jeli smo po kućama, spavali u štalama, hodali od sela do sela... Parola je bila: "Snađi se, družo!" Tako smo radili cijeli dan, spavali u nekom sjeniku i sutradan onako umoran i iscrpljen vidim neku ženu, seljanku kako radi nešto u dvorištu kuće, onako slab i gladan pitam je imate li što za jelo, a ona mene i neke moje pajdaše povede u kuću i stavi pred nas domaći pečeni kruh i kiselo mlijeko... Tad sam se više najeo nego tijeekom čitavog rata, za vrijeme rata nismo imali ni kruha u Zagrebu. Moj brat

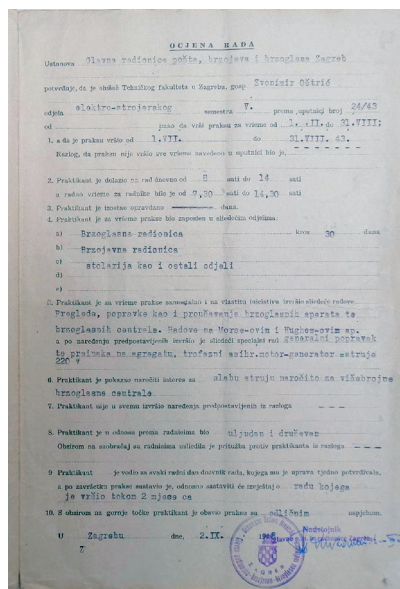
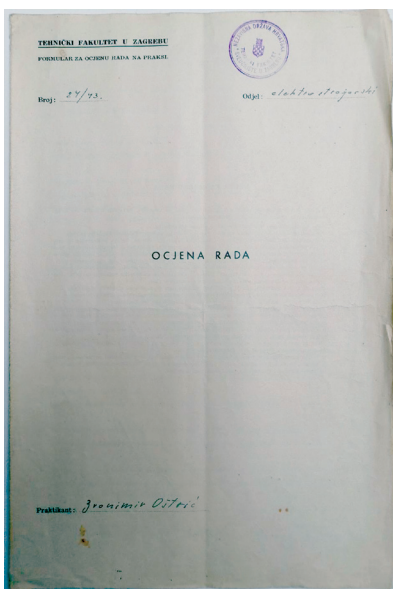
Sl. 6.: Laboratorij električnih strojeva Tehničkog fakulteta u Zagrebu, u službi demonstrature (slijeva: Tomo Bosanac, Vojislav Bego, Zvonimir Oštrić), 1944. godine

je bio na radnoj akciji sječe jer je Hrvatska tad ostala bez ogrjeva te je u kratkom vremenu trebalo osigurati ogrjev za narod dok ne dođe zima.

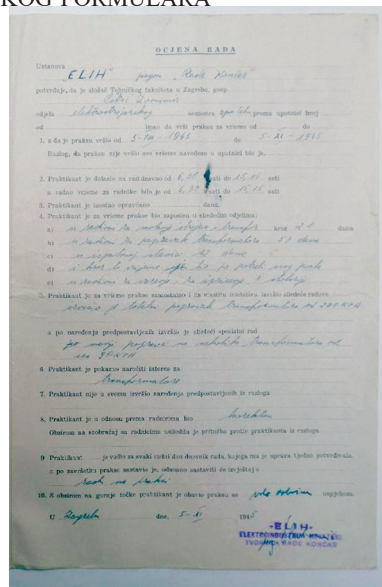
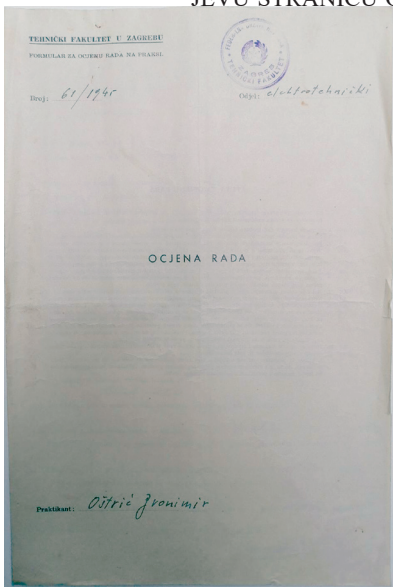
Kasnije sam izabrao usmjerenje jake struje. Na trećoj i petoj godini studija odradio sam i dvije stručne prakse, prvu 1943. u telefonskoj centrali, a drugu u radionici ELIH-a, tj. u Elektroindustriji Hrvatske, u Tvornici *Rade Končar*, 1945. godine. Tema diplomskog rada bila je projekt transformatora snage 5 MVA (!). Diplomirao sam 24. srpnja 1946. godine na Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Kako je tad nedostajalo visokokvalificiranih kadrova, već se na višim godinama fakulteta počelo razmatrati gdje bi koji student po završetku studija mogao raditi. Nakon diplome kratko vrijeme radio sam u Siemensovu projektnom uredu koji se nalazio u jednoj zgradi u Bogovićevoj ulici na 3. ili 4. katu, više se ne sjećam točno, ali to je nakon kratkog vremena potpalo pod novoosnovani *Končar*.

Kako sam živio s obitelji u Zagrebu, a splet okolnosti bio je takav, završio sam u Projektnom uredu Tvornice *Rade Končar*. Tvornica je u tom smislu osnovana prethodne godine (1946.), jer je prije postojala kao Siemensov projektni ured, a poslije se više radionica ujedinilo i na lokaciji na današnjem Fallerovu šetalištu udaren je tako reći kamen temeljac tad najveće tvornice u Hrvatskoj, ali i jedne od većih u ondašnjoj Jugoslaviji – *Rade Končare*.

AKO SE PEČATI NE MOGU PROCITATI, ONDA IH UKOMPONIRATI POVEĆANE NA LI-
JEVU STRANICU OČJENSKOG FORMULARA

Sl. 7.: Zvonimir Oštrić – svjedok turbulentnih vremena – ocjene rada praktične nastave na Tehničkom fakultetu obavljene 2. rujna 1943. i 5. studenog 1945. godine. Lijevo je prva stranica ocjenskog formulara, a desno zadnja stranica. Na prvoj je stranici pečat Tehničkog fakulteta za vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (1943.) i za vrijeme Federalne Države Hrvatske (1945.). Na zadnjoj su stranici pečati poduzeća gdje je praktična nastava obavljana: gore: Nezavisna Država Hrvatska – Glavna poštansko-brzojavno-brzoglasna radionica – Zagreb (1943.), te dolje ELIH – Elektroindustrija Hrvatske Tvorница *Rade Končar* (1945.).

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA
TEHNIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Broj ispitnog zapisnika 143 Po čl.6. toč.7.
Zakona o taksama bez takse.

Matični broj IV-1015

SVJEDODŽBA

O
STRUČNOM DIPLOMSKOM ISPITU

rođen 9. srpnja 1922 u Liberiku,
studira 0 je školske godine 1942/1943, 1943/1944, 1944/1945,
na strojarstvu odsjeku tehničkog fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu kao redoviti slušač, te je ispunivši sve propisane uvjete pristupi 0
dne 24. srpnja 1947 polaganju usmenog dijela stručnog diplomskog
ispita pred potpisanim povjerenstvom.

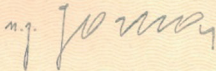
Prema uspjehu studija, diplomskog rada i usmenog ispita, kandidat je

STRUČNI DIPLOMSKI ISPIT

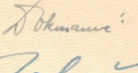
položio 0 s vrlo dobrim uspjehom i na temelju toga
proглашен 0

INŽENJEROM elektrotehnike.

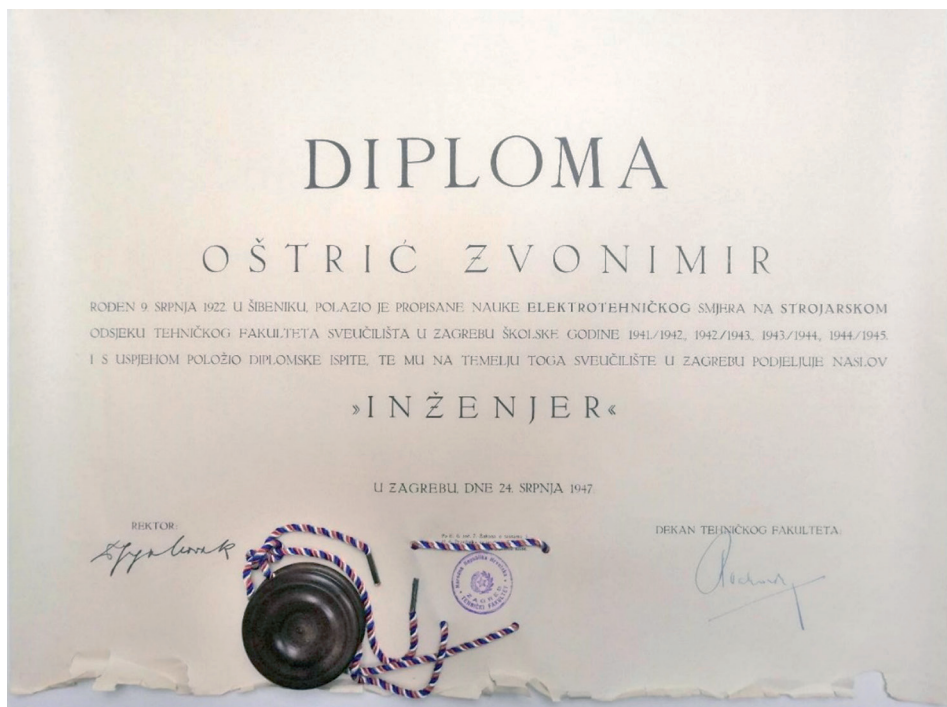
U Zagrebu, dne 24. srpnja 1947.

Predsjednik povjerenstva:

Članovi povjerenstva:

Sl. 8.: Zvonimir Oštrić – svjedodžba o položenom stručnom diplomskom ispitu za inženjera elektrotehnike od 24. srpnja 1947.

Sl. 9.: Zvonimir Oštrić – diploma o položenom diplomskom ispitu za inženjera elektrotehnike od 24. srpnja 1947. godine

Kakav je tad bio *Končar*, što ste radili, koji su bili kupci i kako je izgledala industrija?

Končar je bio u povojima. Planovi o obnovi nakon rata bili su veliki i puno se radilo. Bio je to jedan velik korak, a uslijedili su i drugi koraci. Organizirali smo se, imali smo Radnički savjet, ja sam bio i član predsjedništva Radničkog savjeta *Rade Končara*. Prvi Savjet održao se 1950. godine.

Tih prvih poratnih godina imali smo kao svojevrsnu pomoć i inženjere iz Njemačke. Mi smo se značajno širili, a oni su kao visokokvalificirani stručnjaci bili bez posla i na neki način su došli tu. Imali su stanove na korištenje, dobro smo ih plaćali, a zadatak im je bio da uče i obučavaju naše ljude. Puno ljudi u *Končaru* bilo je bez značajnijeg iskustva u rješavanju praktičnih problema i trebali su tutore. Ja sam također dobio jednog takvog, g. Belinga. Bio je Nijemac. Imao sam dobru suradnju s njime i naučio sam dosta toga od njega. Kasnije, nakon nekoliko godina vratio se u svoju domovinu.

Parola pod kojom smo u to doba radili glasila je: “Elektrifikacija i industrijalizacija!” Niste mogli neki kraj države industrijalizirati ako nije bio

Sl. 10.: Prvi Radnički savjet Tvornice *Rade Končar*, Zagreb 5. kolovoza 1950. Zvonimir Oštrić treći slijeva za stolom, na slici je još tadašnji direktor *Končara* Vinko Vrbka (šesti slijeva), u desnom kutu, iza govornice, visi velika slika narodnog heroja Rade Končara

elektrificiran. Zato je posla bilo puno, i u zemlji, i u inozemstvu. Problem je bilo neposjedovanje deviza za kupnju opreme iz inozemstva. Kako smo mnogo opreme za proizvodnju trebali kupiti iz inozemstva, dijelom iz zemalja istočnog bloka, što nije bilo problem, ali dio iz zapadnih zemalja, tu se javio problem, dinar, naime, nije bio konvertibilan. To je značilo da ga se nije moglo zamijeniti za neku tad značajnu valutu, npr. američki dolar. Jedini način da dođemo do deviza potrebnih za kupnju zapadne opreme bio je izvoz. Izvozili smo robu u zamjenu za devize, kojima smo onda kupovali potrebnu robu iz zapadnih zemalja. Na primjer, mjernu opremu koju nije bila u stanju proizvesti Iskra iz Kranja kupovali smo tim devizama iz Švicarske.

Ja sam od diplome, kad sam se zaposlio, kao projektant radio 13 godina u Projektnom uredu. Onda je uslijedilo putovanje u Indiju, zatim u Egipat, te sam nakon povratka radio kao rukovoditelj Projektnog ureda transformatora do umirovljenja 1983. godine.

Končar je u to doba, iako je bilo dosta lošije u materijalnom pogledu u odnosu na danas, dosta ulagao u ljude i socijalnu politiku. Imali smo druženja radnika, radničke proslave, išli smo na izlete i bilo nam je lijepo, znate. Bila je to atmosfera prijateljstva. Svi smo se međusobno poznavali i često smo znali

Sl. 11.: Za vrijeme igre – Zvonimir Oštrić za trećim stolom desno

Sl. 12.: Za vrijeme šahovskog turnira u Linzu (Austrija) 1953. godine. Zvonimir Oštrić je prvi lijevo.

Sl. 13.: *S dočeka Nove 1960. godine* – u kancelariji projektnog ureda. “Nama se nikamo nije žurilo...”

pomagati jedni drugima. Čak smo imali i šahovski klub. Išli smo na natjecanja, a najbolji su išli i na međunarodni turnir u Austriju 1953. godine.

Evo pogledajte ovu fotografiju, tu smo na dočeku Nove 1960. godine. Svi smo veseli, vide se boce na stolu (ha-ha-ha)... Nama se vidite nije žurilo, zabavljali smo se. Znaite kakvo je to okruženje bilo kad smo u tvorničkim kancelarijama organizirali proslave Nove godine. I nije nam se nikamo žurilo, bili smo veseli, zadovoljni onim što imamo.

Vidim da vam se nije žurilo,... ali vidim i da ova gospođa naslonjena na vrata nije baš presretna... Izgleda da se njoj ipak išlo kući...

Ha-ha-ha... Da se vratim još na ove sportske događaje u *Končaru*. Kasnije su uspostavljena i druga sportska društva pod organizacijom *Končara*, veslački, streljački, nogometni klub i ostalo. Dosta se ulagalo u socijalnu komponentu društva, da se tako izrazim.

Končar je sudjelovao i na stručnim skupovima CIGRÉ. Svugdje po svijetu su me slali, od Pariza do Moskve. Bilo je to dobro organizirano.

Uz taj sportski karakter tu su bile i ekskurzije stručnog tipa. Najčešće smo išli u Austriju, s obzirom na blizinu, ali s *Končarem* sam proputovao veći dio svijeta, sve europske zemlje te Indiju, Egipat, Tursku i Sovjetski Savez.

Sl. 14.: Šator za ljetovanje obitelji Oštrić koji su sašile gđa Tonka Oštrić i gđa Tkalić

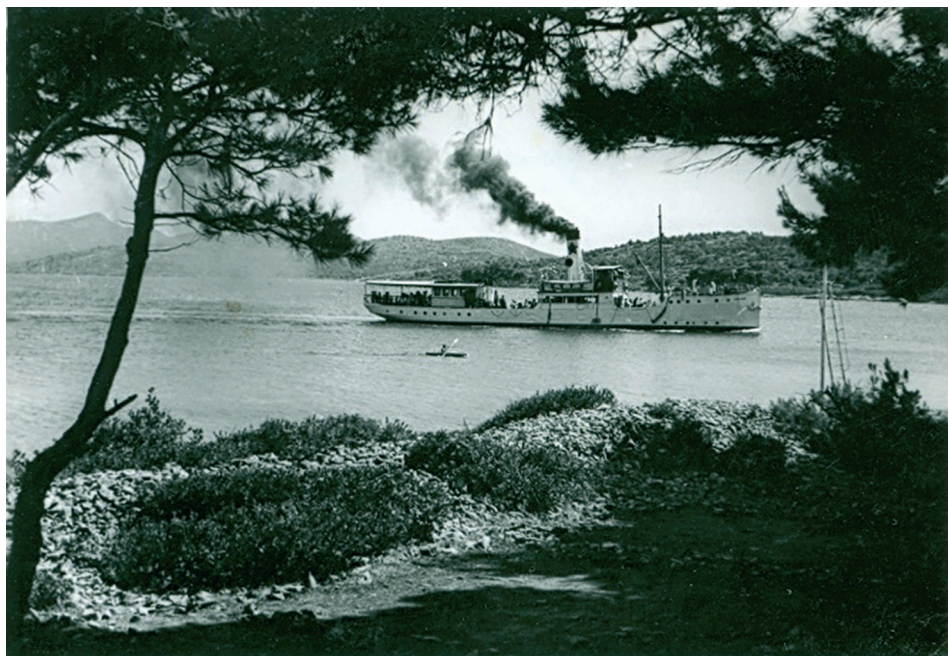

Sl. 15.: Bračni par Oštrić ispred šatora u Kukljici na otoku Ugljanu 1960. godine

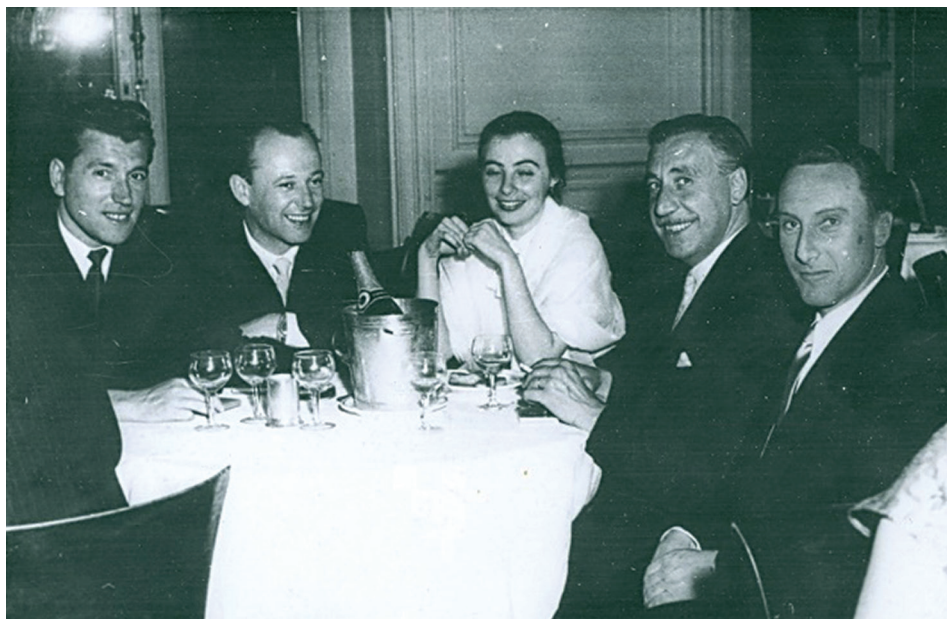
Putovali smo supruga, sin i ja tad i izvan okvira poslovnih putovanja. Išli smo na ljetovanja. Još početkom 1950-ih. Koju godinu kasnije moja je supruga skupa sa gđom Tkalić, čiji je muž također radio u *Končaru*, sašila šator. Bili smo prava senzacija. Pazite, tad nije bilo kampera kao danas. Lokalni ljudi su se okupili oko šatora misleći da je došao cirkus.

Bila su to lijepa ljetovanja, u malim dalmatinskim mjestima koja ni izbliza nisu izgledala kao danas. Nije bilo tad gradnje, sve je bilo autohtono i izvorno. Mi smo išli na ljetovanja u početku javnim prijevozom, potom automobilom. Sve smo nosili sa sobom, i šatore i stolove, stolice, čamac na napuhavanje.

Prvi posao *Končara* u inozemstvu bio je u Turskoj, HE Çermik i Koyulhisar. Koliko se ja sjećam, ne znam, možda je nešto bilo i prije, ali ovo je sigurno bio prvi značajniji. Tu sam radio na projektima dviju elektrana s Pelton turbinama. Nakon tog posla i nekoliko upita rukovodstva tvornice prihvatio sam posao u Indiji. To je bilo 1963. godine, kad su se gradile hidroelektrane Yamuna 1 i Yamuna 2. Pošao sam u Indiju s obitelji, ženom i sinom. Tri godine smo bili u Indiji. Tek kad mi je istekao angažman vratili smo se prvi put nazad

Sl. 16.: Parobrod *Ugljan* na liniji Zadar – otok Ugljan prilikom pristajanja u luku Kukljica (foto: Zvonimir Oštrić, 1960.)

Sl. 17.: U Parizu s poznatom hrvatskom balerinom Sonjom Kastl, slijeva: Zvonimir Oštrić, Zvonko Sirotić, Sonja Kastl, V. Kundić – direktor i Boris Belin, 2. lipnja 1956. godine

Sl. 18.: Na mostu ispred čuvenog slapa, zaštitnog znaka austrijskog skijališta Bad Gastein, Zvonimir Oštrić – drugi zdesna, 1955. godine

doma. Tad se nije putovalo tako često kao danas. Zatim smo sedam godina bili u Egiptu.

Još samo da Vam nešto kažem: moja odnedavno pokojna supruga Tonka starija je končarevka po datumu zaposlenja od mene. Kako to? Evo ovako... Ja sam se u *Končaru* zaposlio 1947. godine. I kad sam prije zaposlenja radio na nacrtu svojeg diplomskog rada, u Projektnom uredu, oko mene su se skupljali stariji zaposlenici i s čuđenjem me gledali. Pazite, tad su studenti bili rijetkost, nije to bilo kao danas. Ja sam bio prvi student kojeg su oni vidjeli. Onda su jedni drugima šaptali: “Dođi, jedan mladi student tamo nešto crta na tabli” i okupilo se mnoštvo oko mene...

Kad su me svi promotrili i zasitili se te čudne pojave, ostala je jedna dama koja se nešto zagledala u tekst koji sam uz pomoć šablone i tuša pisao na nacrtu. Uzela je tuš u ruku i po tekstu udarala točke na slova ‘i’ – jer na šablوني nije bilo rupice za točku. Ona je inače bila rođena Splićanka iz obitelji Kragić, čiji se otac bavio glazbom u Splitu, na Hvaru, u Zagrebu. Nakon završenog školovanja u Zagrebu upisala je tečaj za tehničkog crtača u Tvornici *Rade Končar*, koji je završila i radila u Konstrukcijskom uredu. Kasnije smo se upoznali, postali s vremenom mladić i djevojka i 1950. se oženili, a 1951. godine rodio se naš sin Nenad. Ljudi obično kažu da točka na ‘i’ znači kraj neke priče. Za mene je točka na ‘i’ početak života!

Sl. 19.: Prva grupa polaznika tečaja za tehničkog crtača Tvornice *Rade Končar* 1946. godine (buduća supruga Zvonimira Oštrića, Tonka Kragić, druga slijeva – stoji)

Sl. 20.: Veselo društvo Konstrukcijskog biroa. Tonka Kragić, buduća supruga Zvonka Oštrića, u sredini fotografije (s naočalama), Zagreb, 1948. godine.

Kakav je Vaš doživljaj Indije?

U Indiju smo otišli 1963. i ostali tri godine. Ovako ću vam reći, Indija je nešto posebno. Danas ljudi turistički odu u Indiju, vide Taj Mahal, fotografiraju se i klimatizirani automobil odvede ih u klimatizirani hotel. Po povratku viču – vidjeli smo Indiju, znamo mi što je Indija! Ja sam tri pune godine živio u Indiji pa ne mogu reći da poznajem Indiju. Indija je drugi svijet, za nas svijet bajke. Tamo je sve drukčije, od klime s kojom čovjek prvo dođe u dodir kad stupi na indijsko tlo, mirisa, okusa, zvukova, pa do kulture, religije, ama baš svega.

Reći ću nešto i *što se tiče našeg puta u Indiju*. Nismo mi išli tamo avionom, nego brodom, i to teretnim brodom koji se zvao *Uljanik*. Brod je prevezio teret od riječke luke do Japana, a usput je stajao u raznim lukama. Naše putovanje počelo je u riječkoj luci, stali smo zatim po teret u Bakar, a u Šibeniku je kapetan broda za moju obitelj kupio pršut od seljaka kako bi nas počastio. Zatim smo stali u Splitu pa kroz Sueski kanal u Aden, Karachi i završili u Bombayu. Na brodu je bilo svega sedam putnika plus članovi posade. Bilo je to nezaboravno putovanje. Trajalo je dvadeset osam dana!

Koliko je to sve za nas bilo novo postoji i anegdota s našim sinom koji je tad imao 11 godina. U Karachiju smo bili u gostima kod jedne obitelji i domaćini su mu ponudili Coca Colu ili soda-vodu. On je izabrao soda-vodu jer nikad nije čuo za Coca Colu, a zna da je voda dobra protiv žeđi. Kasnije, kao i svako dijete, bio je lud za Coca Colom. To vam je tako. O Indiji ste znali iz enciklopedije, tad smo u Zagrebu tek kratko imali televizor, a emitirao se samo jedan program, dok smo slonove i majmune mogli vidjeti samo u filmovima o Tarzanu ili u Zoološkom vrtu. Za nas je to bila daleka i egzotična zemlja.

U Indiji smo se družili s našim ljudima koji su već bili ondje. Bilo je ljudi koji su radili u Jugoslavenskom konzulatu, bili na namještenjima po raznim tvornicama koje su gradile po Indiji. I ja sam za dolazak u Indiju bio vrbovan, da se tako izrazim, od strane INGRA-e. INGRA je bila nositelj projekta izgradnje elektrane, a *Končar* je radio električku. Zato me *Končar* tamo poslao da

Sl. 21.: Oštrićev sin Nenad za vrijeme boravka u Indiji (1964.)

nadgledam radove i koordiniram. To su bile naše prijateljske zemlje, Indija, Egipat, Libija i te iz tzv. pakta nesvrstanih.

- Jeste li Vi, mladiću, čuli za nesvrstane!?
- Jesam, barba Zvonko, učio sam u školi o tome.
- E, ma vidite, ja sam to proživio!

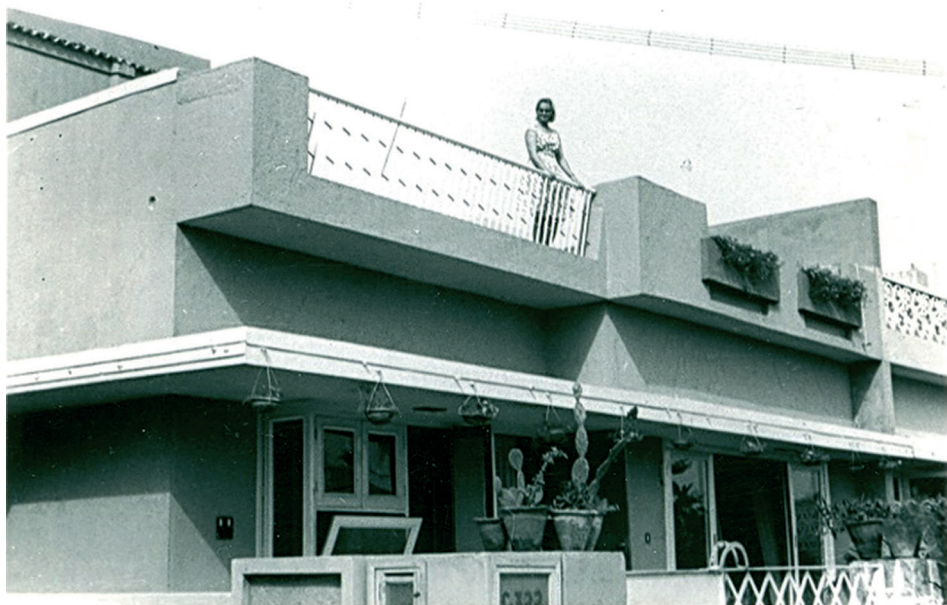
Prošao sam brojna gradilišta diljem Indije i na svakom sam nailazio na specifične probleme. Jedan je bio neobičan. U Kampuru su naši monteri morali koristiti skele kod jedne termoelektrane koje su naizgled bile nesigurne, izrađene od bambusa, što je rezultiralo njihovim negodovanjem i odbijanjem korištenja. Moram priznati da se ne sjećam kako su ipak pristali.

Sl. 22.: Dio termoelektrane u Kampuru tijekom izgradnje opasan bambusovom skelom

U New Delhiju smo stanovali u lijepoj kući, koja je imala dvorište i vrt s različitim cvijećem. Imali smo, pazite, u to doba (1963.) i klima-uređaj, ali nije to bio klima-uređaj kao ovi danas. Mi smo svoj klima-uređaj izvana morali polijevati vodom da bi se hladio! Vani je uobičajena temperatura tijekom dana bila oko 44 °C.

Bilo je tu svašta. Po noći se često znalo čuti hihotanje, poput cerekanja hijena. Indija je drukčija. Evo, gledajte još nešto. Tamo smo zbog higijenskih razloga dobili savjet da voće peremo u tri vode, čak i banane! U vodu smo

Sl. 23.: Kuća u Defence Colony C-321, New Delhi, srpanj 1963. Na balkonu Tonka Oštrić.

stavljali i hipermangan. Supruga je tako radila. A ja kad bih išao na teren jeo sam i pio što i drugi, ovi lokalni, a Bože moj, tako je to, nisam ja mogao tražiti da sad meni posebno pripremaju, ali nikad nisam imao probleme. A vidite, sad ću vam nešto reći, ja sam kad sam, jasno, bio mali, u Šibeniku igrao se u prašini, na ulici. Jeo sam rukama i nisam baš često prao ruke. Tako je to bilo, i stekao sam imunitet. I zato meni u Indiji nikad nije ništa smetalo! Za razliku, recimo, od našeg sina, kojeg smo odgajali da bude na razini higijenskih navika – ipak je on u Indiji tri godine išao u njihove škole. On je stalno prao ruke, a u Indiji je pokupio amebe na jetrima. Evo što je bilo, on je s društvom vozio bicikl kao i druga djeca. I kad je ožednio stao je kraj jedne velike bačve vode na ulici za koju je privezana lančićem metalna šalica. I on se tu napio, a kasnije se loše osjećao. Mi u hitnu, a tamo mu ustanove amebe na jetrima. Nama je to zvučalo strašno, ali njihovim doktorima to nije predstavljalo neki problem i oni su to brzo riješili. Eto i zato ja kažem, čistoća je pola zdravlja, a nečistoća druga polovica (smijeh).

Inače, za vrijeme boravka u Indiji, s obzirom na to da tri godine nismo dolazili kući, išli smo kad smo mogli na izlete. Bili smo na mjestu Budhina propovijedanja, na Himalajama, tamo smo išli kad je u New Delhiju bila sezona monsuna. Tad sam prvi put vidio što su to monsuni. Znaite, danas ljudi imaju pristup informacijama, tad mi nismo znali što nas čeka u Indiji. Nije bilo tako velikog protoka informacija, televizije, interneta i svega kao danas. Na

Sl.24.: Premijer Šastri (u sredini) i ambasador Radivoj Uvalić (desno) na primanju u Jugoslaven-skoj ambasadi 29. studenog 1965. godine

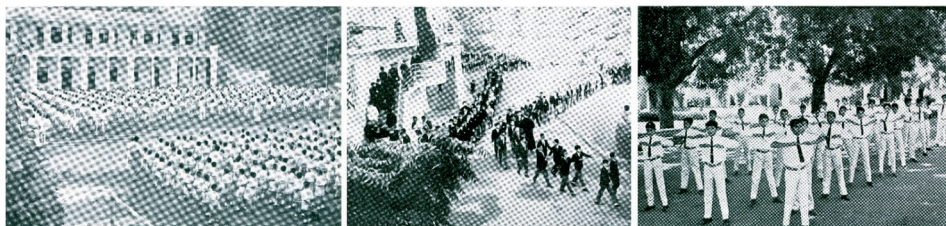
obroncima Himalaja Englezi su napravili u doba svoje imperijalne vladavine Indijom hotele. To su lijepi, udobni hoteli gdje su mahom odsjedali strani gosti. Od svega izdvojio bih da su mi najinteresantniji indijski hramovi. Puni su šarenila i to je nešto što sto posto odudara od naših poimanja hramova.

O Indijcima imam dobre utiske, dobri su kao ljudi, ali znatno drukčiji od nas. I njihovo poimanje svijeta je drukčije. Evo vidite, oni imaju kaste. Pet kasti. I svaki član pojedine kaste živi i pokorava se pravilima kasti. I nikad onome iz najniže kaste ne padne na pamet da se pobuni i zatraži nešto bolje. Nego jednostavno živi tako samo zato što je rođen u toj kasti i jer mu je netko rekao da tako treba biti. To, vidite, ja nisam nikad razumio. Inače, Indijci su vrlo ljubazan i miroljubiv narod. Nismo nikad imali nikakve probleme s njima za vrijeme našeg života u Indiji.

U klubu u koji su dolazili naši ljudi koji su ondje živjeli i radili, moja su-
pruga je kartala, a ja sam upoznao dosta ljudi. Za vrijeme jednog primanja
sjedili smo za stolom čak i s indijskim premjerom Lalom Bahadurom *Šastrijem*.

Kažete da Vam je sin išao u englesku školu? Kako mu je tamo bilo?

Evo gledajte ovako, uobičajen put školovanja za djecu svih naših ljudi koji su radili u Indiji, ali i velike većine ostalih stranaca je da se školuju u privatnim

Sl. 25.: Postrojavanje, strojevim korakom do učionica i tjelovježba

školama. Sina smo prvo dali u jednu malu privatnu školu Junior and Tiny Tots School blizu mjesta gdje smo stanovali. U Indiji školska godina počinje u siječnju, a završava u prosincu. Zatim je šesti razred pohađao u privatnoj katoličkoj školi St. Xavier High School– Delhi za dječake. To je bio internat vođen strogim engleskim sistemom školovanja, uniforme, jutarnje postrojavanje uz himnu, obavijesti za taj dan, što je nešto poput “dnevne zapovijesti”, strojevim korakom do učionica, a i tjelovježbe su bile vojnog stila.

Škola je bila vrlo rigorozna. Fizičko kažnjavanje bilo je svakodnevno u razredu, ravnalom po dlanovima ili šibanje tankim, vitkim bambusovim šibama po stražnjici. Moralo se prstima dotaknuti tlo, tad bi vam na stražnjici nategnuli hlače i sa zamahom bi vas odalamili, a nerijetko bi ostali i krvavi tragovi. Za manji nestašluk, npr. pričanje za vrijeme obroka kad su iz nekog razloga imali zabranu razgovora, što je bio primjer kod mog sina, tri udarca. Ali bilo je i javnog šibanja u dvorani pred svim razredima i, kaže, bilo je žestoko. To u dvorani bilo je u samom početku, kad nije ni znao za fizičko kažnjavanje pa je mislio da su se okupili radi nekakve predstave. Zatim, teško je podnosio klimu, noću bi temperature u spavaonicama pale na +40 °C, postojali su samo stropni ventilatori pa bi si smočio tijelo da se bolje rashladi. Svaka dva tjedna puštali su ih doma preko vikenda, jednom se tako vratio s ljetnom pidžamom kratkih rukava i nogavica, što su mu odmah zabranili, jer valjda nije po moralnom kodeksu. Prali su tijela tako da su stajali obučeni u kratkim hlačama pokraj kade i polijevali se vodom iz nje. Hrana je bila ili ljuta indijska, ali ukusna, ili suha nezačinjena engleska, npr. kuhani krumpir i mljeveno meso u lisatom tijestu. Danas kaže da nikad ne bi svoje dijete dao u internat, bar ne engleskog tipa.

Nakon jedne godine internata, s obzirom na sve navedeno kao i na činjenicu da politički krugovi nisu blagonaklono gledali na to da “jedan od naših” pohađa katoličku školu, odlučili smo ga upisati u Frank Antony Public School.

Naš Nenad kad je krenuo u školu nije znao ništa engleskog jezika, uostalom, nisam ni ja dok nisam naučio za potrebe posla. Međutim, vrlo je brzo polovio kako bi se reklo konce i svu je nastavu pratio na engleskom. I tako tri godine. Kasnije mu je dobro došao engleski i u gimnaziji i na fakultetu, a jasno i u životu. Sad ću Vam ispričati i jednu anegdotu. Kad se naš Neno vratio u

Zagreb, u školi su čitali nešto i on je trebao objasniti što znači riječ – kanonik. A on to protumači kao – topdžija! (engl. *cannon*, top). Ha-ha-ha.

I moja je supruga također naučila dobro engleski pa je kasnije, nakon našeg povratka, čitala beletristiku na engleskom. A ja sam naučio jer sam morao, još znam nešto, ali sam zaboravio dosta, ipak su prošle godine (!). Nekad sam bio pretplaćen i na časopis *National Geographic*, koji mi je stizao poštom iz Amerike. Znate, vidio sam dolje kod nas u Konzumu da ima sad i na hrvatskom, ali nije to to.

Nakon Indije otišli ste u Egipat i to na duži period?

Evo ovako je bilo. U Indiju smo otišli 1963. i ostali tri godine. Zatim smo se vratili u Zagreb te sam prihvatio ponudu da odem u Egipat. To je bilo 1971. godine. Samo da se još nadovežem na Indiju, kad smo se vraćali u Jugoslaviju 1966. godine, brodom *Marconi*, talijanske broderske kompanije Lloyd Triestino, taj put turističkim, putničkim, nešto poput današnjih kruzera, ali jasno manjim, jer je danas sve “mega veliko”. Brod je stao u Port Saidu jer je bilo planirano da za vrijeme prolaska Sueskim kanalom putnici idu u turističke obilaske. Bile su dvije ili tri ponude, a jedna je bila obilazak egipatskih piramida. Supruga, sin i ja smo odabrali upravo obilazak piramida jer su one važno civilizacijsko dostignuće. Tada smo nekoliko sati proveli razgledavajući piramide, i ne sluteći da ćemo uskoro pokraj piramida živjeti punih sedam godina.

Sl. 26.: Bračni par Oštrić ispred piramide u Gizi, 14. srpnja 1966. na povratku iz Indije

Kad smo supruga i ja otišli u Egipat, u Kairo, sin je tad već bio velik i ostao je u Zagrebu. U Egiptu smo se snašli relativno brzo, mogu reći da nam je koristilo iskustvo iz Indije. U Indiji smo se osjećali sigurni, što se ne može reći za Egipat. Ondje smo više puta doživjeli da smo bili svjedoci razbojstava, prijevара ili krađa. Izluđivalo nas je stalno žicanje “bakšiša”. Kad bi klinci na parkiralištu rekli da će vam čuvati auto, bolje je bilo to prihvatiti nego kasnije krpati gume. Ili, kad je sin s djevojkom jahao na devi oko piramida vlasnik je na kraju tražio dvostruku cijenu ili ih neće spustiti, jer kako on tvrdi, dogovorena cijena bila je za jednu osobu, a ne dvije. Tad sam, znajući što kod njih pali, zaprijetio policijom pa ih je spustio. Jednom su njih dvoje poželjeli autom krenuti od piramida prema pustinjskim dinama no ubrzo ih je zaustavila vojska. Nakon dugog objašnjavanja da su oni samo turisti željni iz blizine vidjeti pješčane dine sin se dosjetio dobro poznate izreke “Tito – Naser”. Na to su uzvikivali “Ooo, friends, friends”. To nam je isto dobro došlo kad smo se svi zajedno željeli okupati u Sredozemnom moru kod El Alameina, ponovno vojska, ponovno tko smo i što smo te na kraju spasilo nas je “Tito – Naser”, “Tito – Naser”. To je ono, znate, vezano uz nesvrstane.

U Egiptu, odnosno kod Egipćana, primijetio sam jednu zanimljivu karakternu osobinu. Oni se ni oko čega previše ne brinu. I što god ih pitate, ukoliko nije nešto izričito decidirano, odgovore vam s “Inshallah” – “ako Bog da”! Za vrijeme egipatsko-izraelskog rata 1974. godine pitam ja jednog tamo Egipćana: “Kako vama ide taj rat?” A on meni odgovara – “Inshallah.” Drugim riječima – bit će kako Bog da. (I tako je i bilo.)

Što ste radili nakon povratka iz Egipta?

Nakon povratka iz Egipta radio sam u Zagrebu kao rukovoditelj Projektnog ureda *Rade Končara* za transformatore. Sve do 1983. godine kad sam otišao u mirovinu. Ako se ne varam, nakon punih 36 godina rada.

Sad ću Vam ispričati kako je to bilo. Znate, ja sam dotad radio s tim uvozom-izvozom, a naša financijska kontrola nije dopuštala da bilo kakva roba ode iz Jugoslavije ako za nju nisu unaprijed sjeli novci na račun. Neki od naših velikih naručitelja nisu mogli platiti unaprijed, ali su se obvezali ugovorima, i nije im to bio prvi posao s *Končarom*. Ali jednostavno nisu mogli uplatiti nego su čekali da posao bude odrađen. Tu su se stvarale neke napetosti i sve mi je to počelo smetati. Imao sam i nekih zdravstvenih problema. Tad mi Ante Marković, s kojim sam bio *per tu*, kaže: “Zvonko, prebacit ćemo te negdje gdje je mirnije, na neki drugi posao.” Ali ja sam mu odgovorio: “Za mene je jedini lijek – mirovina!” I tako sam od 1983., s punih 36 godina radnog staža u mirovini.

Zvonko »prerano« u mirovinu

Prošlog tjedna u OOUR-u Izvoz u povodu odlaska u mirovinu dipl. inž. **Zvonka Oštrića** održana je mala i skromna svečanost. Oproštaj uz stisak ruku, poljupce, mali poklon i iskrene riječi onako kako je to Zvonko znao raditi cijeloga života. Počeo je raditi u tadašnjoj tvornici »Rade Končar« 1949. godine, te je do posljednjeg dana ostao dušom i tijelom končarevac. Obavljao je razne dužnosti te da ih ne nabrajamo, obavljao je sve ono što je uvijek kolektiv od njega zahtijevao. Radio je i učio, razvijao se zajedno s poduzećem, pa spada u plejadu onih stručnjaka koji su svojim radom znatno doprinijeli ugledu koji naš SOUR ima ne samo u zemlji već i u inozemstvu. Komunist i pregalac u punom smislu te riječi.

Član je prvog sastava radničkog savjeta, te stalno angažiran društveno-politički radnik. Tu su i priznanja Zlatna značka SOUR-a, Godišnja nagrada SOUR-a, Medalja i Orden rada i cijeli niz drugih. Velika ljubav prema radu, spremnost da pomogne drugima te otvorenost i iskrenost velike su vrline koje su cijelo vrijeme rada krasili Zvonka. Zbog toga mu je uz stiskaj ruke i rečeno — Zvonko, prerano odlaziš u mirovinu!

Sl. 27.: Isječak iz *Končarevca* br. 817. od 24. veljače 1983. godine. Odlazak Zvonka Oštrića u mirovinu.

Nije da se žalim, ništa mi ne fali, odem u dućan, kupim što mi treba, donesem kući (400 metara u jednom smjeru po uzbrdici od 20 stupnjeva (!) – opaska voditelja intervjuja). Kad mi nestane vina, ja nazovem telefonom ovog što prodaje dolje vino – kažem mu nestalo mi je medicine i on mi donese, već on zna što meni treba (smijeh).

Inače, reći ću vam jednu zanimljivost. Kamo god sam došao pratio me rat, a nikad pušku u ruke nisam uzeo! Evo vidite, kad sam bio maturant, dođem u Zagreb počne Drugi svjetski rat, odem u Indiju, tamo indijsko-pakistanski rat, dođem u Egipat, egipatsko-izraelski rat, vratim se doma, nakon nekog vremena Domovinski rat... Toliko ratova da bi mi trebalo zabraniti da ikamo idem.

Kako provodite umirovljeničke dane?

O, pa ja sam u mirovini gotovo 40 godina! Nisam od jučer. Imam aktivan život. Stalno se krećem, fizički sam aktivan, ali i psihički. Rješavam križaljke – i to samo one najkompliciranije! One gdje više radi mozak nego ruka! Idem u trgovinu, do prije godinu dana išao sam u Crikvenicu sam plaćati račune, sad to, jasno, sin obavi preko kompjutera – zamislite što sve može tehnika!

Uvijek sam volio biljke, evo vidite, i sad imam cvijeća, kaktuse, oleandre. Nekad sam i planinario (pokazuje fotografiju s vrha Zavižana iz 2008. godine, kamo ih je, istini za volju, sin dovezao autom). Kao student, a i kasnije, često smo išli na Sljeme, u Indiji na obronke Himalaja, i tako.

Imate neku poruku za kraj, možda savjet kako doživjeti stotu i ostati mlad?

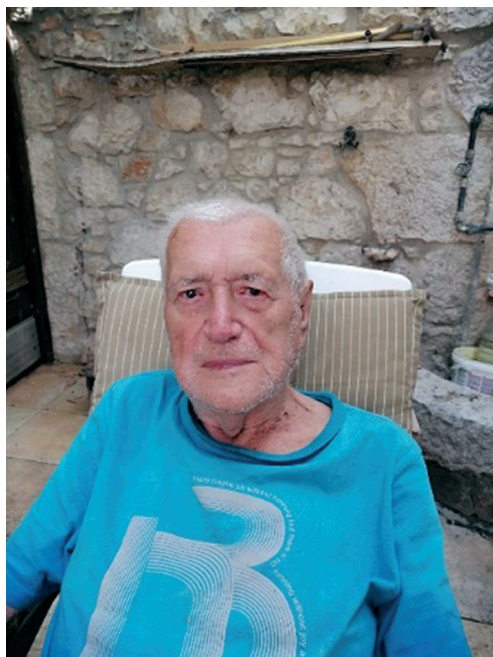
Gledajte, mlad – star, sve je to u glavi! Ja mogu reći da je život u mirovini dobar. Što se zdravlja tiče, tu je sve dobro. Moja obiteljska doktorica je u Zagrebu znala pitati moju suprugu što je sa mnom? Nije me nikad ni vidjela. Tu u Selcu ni ne znaju kako izgledam jer nisam nikad bio kod njih. Aktivan sam. Idem u šoping, hodam, imam biljke, rješavam križaljke, nekad sam igrao šah... I na kući sam puno toga sam radio. Znate, sve što je građevni dio kuće – željezo, drvo, beton, zanimalo me, a i takve sam struke da imam s tim doticaja. Zato sam puno toga sam radio. Pred kraj radnog vijeka, znao je sin doći po mene ispred *Končara* s autom punim alata i građevinskog materijala, otišli bismo u petak popodne nakon posla u Selce i u nedjelju navečer vraćali se u Zagreb. Sin bi već upalio auto, a ja bih još rukom pridržavao pločicu koju sam netom prije zalijepio. Supruga je također puno pridonijela uređenju kuće. Rani je je sav kamen na fasadi bio umrljan betonom iz fuga dok ga nije očistila dljetom. Bio je to dug i težak posao.

Sve je dobro, čovjek treba biti u pokretu jer je život pokret. I nemojte stalno prati ruke. Ja sam se kao mali igrao u prašini. Čovjek je dio prirode. I prašina je dio prirode. To mi je poslije dobro došlo u Indiji.

Znate Vi, susjed, onu pjesmu *Sedamnaest mi je godina tek?! – E, ja sad pjevam – devedeset osam mi je godina tek!* Ha-ha-ha. Ustajem, pozdravljam susjeda Zvonka, kažem mu: “Vidimo se kad prepisem snimljeni intervju”, on se smije iz ležaljke i kaže: “Inshallah – Ako Bog da!”

Sl. 28.: Bračni par Oštrić u Selcu početkom 2000. godine

Sl. 29.: Barba Zvonko za vrijeme intervjua, u svojoj omiljenoj pozi u naslonjaču u dvorištu vikendice u Selcu, 5. kolovoza 2020. godine

Sl. 30.: Intervju vodio Josip Medić, korištene fotografije iz privatne arhive obitelji Oštrić. (foto: Nenad Oštrić 13. kolovoza 2020.)